

Utställningsförslag

Tillägg till Strömsunds kommuns Översiktsplan

- Vindkraft

Vindkraft

Planeringsförutsättningar

Regeringen har pekat ut vindkraft som en viktig energikälla för att reducera utsläppen av växthusgaser och för att klara en övergång till förnybar energiproduktion. Flera myndigheter delar på ansvaret för att främja planeringen av vindkraft. Den kommunala översiktsplanen har här en viktig roll.

Strömsunds kommun har överlag sett goda vindförhållanden och goda förutsättningar för etablering av vindkraft. Vindkartan visar på att det finns många bra vindlägen dels i högfjällsområdena, men också på flera platser i skogslandet. För att ett område ska bedömas ha goda vindförhållanden ska det blåsa mer än 7,2 m/s i årsmedelvind, på 100 meters höjd ovan mark (Energimyndighetens kriterier för utpekande av riksintresse för vindbruk).

Energimyndigheten har pekat ut sju områden som är av riksintresse för elproduktion från vindkraftverk i Strömsunds kommun. Alavattnet-Havsnäs, ett område väster om Hammerdal, två områden mot gränsen till Ragunda kommun, ett område norr om Tåsjö, samt två områden väster om Fyrås. (Bilaga 1)

Sedan 2005 har det funnits en fördjupad översiktsplan för Vindkraft i Strömsunds kommun (antagen av Kommunfullmäktige 2005-04-27), samt en fördjupad översiktsplan för vindkraft, södra delen (antagen av Kommunfullmäktige 2009-06-10). Planerna har behandlats som ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen. Syftet med fördjupningarna har varit att underlätta pågående och kommande etableringar av vindkraft i kommunen. Syftet med uppdateringen är inte att peka ut nya områden utan bedöma de redan utpekade områdenas lämplighet och fastställa kommunens ställningstaganden utifrån teknikutvecklingen.

Vindkraft i landskapet

Utbyggnaden av vindkraften förändrar landskapet. Det är av största vikt att förändringen genomförs medvetet med hänsyn till varje landskaps unika betydelse idag och i framtiden. En stor omsorg måste läggas vid planering av både parker och av enstaka verk. Naturmiljöerna har stor betydelse för allmänhetens vardagsliv och fritid. Därför är det viktigt att förändringen av landskapet sker i en demokratisk process där olika anspråk och synsätt kan komma fram. Detta är viktigt både för att få en god hushållning med landskapets värden, men också för att få acceptans hos en bredare allmänhet för utbyggnad av vindkraften. Kumulativa effekter på landskapsbilden bör beaktas vid tillståndsgivningen, så att berörda byar får en acceptabel landskapsbild.

Rennäringens påverkan av vindkraft finns beskrivet i Vindvals studie från 2015 "Hur påverkar vindkraft i driftfas renarnas val av betesområde – konsekvenser för renen och den samiska renskötseln". Ett hållbart och långsiktigt brukande av mark för rennäringen, speciellt med hänsyn till pågående klimatförändringar, innebär att ingen vindkraft bör byggas där påverkan på rennäringen är omfattande. Ställningstaganden rörande rennäring finns i avsnittet om rennäring i den kommunövergripande översiktsplanen.

Vindkraft i Strömsunds kommun

I Strömsunds kommun är merparten av de anvisade områdena för storskalig vindkraftsproduktion redan etablerade (byggda eller tillståndsgivna) vid denna plans

upprättande. Vid årsskiftet 2018/19 fanns 86 färdigbyggda och 67 under uppförande. När dessa är byggda kommer de tillsammans att producera lite drygt 1,4 TWh el årligen. Strömsunds kommun tillhör de kommuner i landet med mest produktion av vindkraftsel.

Därutöver finns det tillstånd för att bygga ytterligare ett femtiotal vindkraftverk, varav de flesta är under prövning för ändringstillstånd i syfte att få bygga högre, men färre vindkraftverk.

Anvisade områden för storskalig vindkraft i kommunen är utpekade på karta, bilaga 1, och områdena finns beskrivna i bilaga 2.

Teknikutvecklingen har varit stor inom vindkraftsbranschen. Trenden har gått mot högre torn, större rotordiametrar och ökad produktion per vindkraftverk. Teknikutvecklingen har inneburit att de äldre vindkraftverken i kommunen kan vara ekonomiskt lönsamma att byta ut. Sådana generationsskiften kan öka producerad vindkraftsel utan att ytterligare områden tas i anspråk.

Enkätundersökning

I början av 2019 lät kommunen utföra en enkät bland boende berörda av vindkraftsetableringar, samt en slumpvis utvald referensgrupp i kommunen. 82 av totalt 467 utskickade enkäter besvarades (svarsfrekvens 18%). Utvärderingen genomfördes av en extern aktör, i enlighet med ställningstagandet i den nu gällande översiktsplanen:

”Då vindkraften redan fått ta i anspråk delar av kommunens areal, anvisad för vindkraft, bör inga ytterligare nya vindkraftsområden för storskalig vindkraftsproduktion anvisas, före en utvärdering av hur de byggda verken upplevs och vilka konsekvenser de medfört genomförts”.

Utvärderingen visade bland annat att en majoritet av de svarande (64%) inte ansåg sig störda av vindkraftverken, oavsett avstånd till dessa. Av de som har fler än 10 vindkraftverk i sin närhet (inom 5 kilometer) upplever sig 45% vara störda. 30% av de svarande är positiva till att det byggs fler verk i kommunen, 23% anser att det är tillräckligt som det är nu och 16% anser att det inte borde ha byggts någon vindkraft i kommunen.

Hela undersökningen finns att läsa som bilaga 3.

Ställningstagande

- Kommunen ställer sig positiv till utbyggnad av vindkraft i de utpekade områdena (se bilaga 1) Vad avser övriga områden ska ingen vindkraft byggas inom områden med utpekade motstående riksintressen, nationalparker, naturreservat eller natura 2000 områden. Nya vindkraftverk ska byggas längre än 1000 meter från befintliga bostadshus.
- Områden som ska byggas ut ska utnyttjas så resurseffektivt som möjligt, med hänsyn tagen till gällande riktvärden för buller och skuggor. Kommunen är positiv till ”generationsskifte” inom redan befintliga vindparker .

- Kommunen ska verka för införande av händelsestyrd hinderbelysning i såväl prövning som tillsyn.
- Kommunen ska arbeta för att vindkraftsetableringar ger så stor lokal nytta som möjligt vid uppbyggnad, drift och nedmontering av anläggningar, samt utbildningar inom vindkraftsområdet.